

Πώς μπορώ να αξιώσω αποζημίωση ή άλλη έννομη προστασία/ικανοποίηση από τον δράστη στο πλαίσιο δίκης (ποινικής διαδικασίας) και σε ποιον θα πρέπει να απευθύνω τη σχετική αξίωσή μου;

Αποζημίωση μπορεί να ζητηθεί από τον δράστη στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας είτε με προφορική δήλωση στα πρακτικά της συζήτησης είτε με την υποβολή ειδικού εγγράφου αιτήματος. Το θύμα που δικαιούται βάσει του νόμου να αξιώσει αποζημίωση από τον δράστη για ζημιές που προκλήθηκαν από το αδίκημα που διαπράχθηκε εις βάρος του δικαιούται επίσης να ζητήσει από το δικαστήριο να υποχρεώσει τον κατηγορούμενο να καταβάλει αποζημίωση στο πλαίσιο της καταδικαστικής απόφασης· το θύμα πρέπει να υποβάλει σχετικό αίτημα το αργότερο έως το τέλος της ανάκρισης ή της προανάκρισης. Το αίτημα πρέπει να προσδιορίζει σαφώς τους λόγους στους οποίους βασίζεται η αξίωση και το ποσό της ζητούμενης αποζημίωσης. Το θύμα ενημερώνεται για το δικαίωμα αποζημίωσης και για τη διαδικασία άσκησης του δικαιώματος αυτού κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας.

Εάν υπάρχει εύλογη ανησυχία ότι η ικανοποίηση της αξίωσης του θύματος για αποζημίωση για τις ζημιές που προκλήθηκαν από το έγκλημα θα παρακλυθεί ή θα αποτραπεί, η αξίωση έως το πιθανολογούμενο ποσό της ζημίας μπορεί να εξασφαλιστεί με τα περιουσιακά στοιχεία ή άλλα δικαιώματα ιδιοκτησίας του κατηγορουμένου. Η απόφαση για την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων λαμβάνεται από το δικαστήριο βάσει αιτήματος που υποβάλλεται από τον εισαγγελέα ή το θύμα ή, στην περίπτωση της προδικασίας, από τον εισαγγελέα βάσει αιτήματος που υποβάλλεται από το θύμα· κατά την προδικασία, ο εισαγγελέας μπορεί να εξασφαλίσει την αξίωση ακόμη και χωρίς αίτημα του θύματος, εάν το επιβάλλει η προστασία των συμφερόντων του θύματος, ιδίως εάν υπάρχει κίνδυνος καθυστέρησης.

Σε ποιο στάδιο της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να εγείρω την αξίωσή μου;

Για να κριθεί αξίωση αποζημίωσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, πρέπει να κατατεθεί από το θύμα έως το τέλος της ανάκρισης ή της προανάκρισης.

Τι μπορώ να ζητήσω με την αξίωσή μου και πώς πρέπει να την παρουσιάσω (να δηλώσω ένα συνολικό ποσό και/ή να προσδιορίσω τις επιμέρους ζημιές, τα διαφυγόντα κέρδη και τους τόκους);

Προκειμένου το δικαστήριο να εξετάσει αξίωση αποζημίωσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, το θύμα πρέπει να υποβάλει την αξίωση εγκαίρως και προσηκόντως. Για να κριθεί εμπρόθεσμα, η αξίωση αποζημίωσης πρέπει να υποβληθεί το αργότερο έως το τέλος της ανάκρισης, πράγμα που σημαίνει ότι, κατ' αρχήν, πρέπει να υποβληθεί πριν από την τελική εξέταση του ανακριτικού φακέλου. Η αξίωση αποζημίωσης πρέπει να προσδιορίζει σαφώς τους λόγους στους οποίους βασίζεται και το ύψος της αποζημίωσης που ζητεί το θύμα. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την αποζημίωση κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, το δικαστήριο δεσμεύεται από το ποσό που ζητεί το θύμα.

Προβλέπεται συγκεκριμένο έντυπο για τις αξιώσεις αυτές;

Όχι.

Τι είδους αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να υποβάλω για τη θεμελίωση της αξίωσής μου;

Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, πρέπει να προσκομιστούν αποδεικτικά στοιχεία που να αποδεικνύουν τον εύλογο χαρακτήρα της αξίωσης αποζημίωσης και από τα οποία να μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα το ύψος της ζημίας που υπέστη το θύμα. Σε περίπτωση βλάβης της υγείας, μπορεί να διοριστεί πραγματογνώμονας κατά τη διάρκεια της ανάκρισης για να εκτιμήσει την έκταση της βλάβης της υγείας.

Προβλέπεται η καταβολή δικαστικών τελών ή άλλων εξόδων σε σχέση με την αξίωση μου;

Δεν υπάρχουν τέλη που να συνδέονται με την αξίωση αποζημίωσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας.

Μπορώ να λάβω δωρεάν νομική συνδρομή πριν και/ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας; Μπορώ να λάβω τέτοια συνδρομή αν δεν κατοικώ στη χώρα στην οποία διεξάγεται η δίκη;

Όταν το θύμα εγείρει αξίωση αποζημίωσης και δεν διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την καταβολή των σχετικών εξόδων, μπορεί να διοριστεί δικηγόρος ως εκπρόσωπός του από τον εισαγγελέα στο πλαίσιο της προδικασίας ή από τον προεδρεύοντα δικαστή στο πλαίσιο της δίκης, ακόμη και χωρίς αίτημα, εάν το κρίνουν αναγκαίο για την προστασία των συμφερόντων του θύματος. Το θύμα πρέπει να αποδείξει ότι δεν διαθέτει επαρκή κεφάλαια.

Κατά την αρχική επαφή με το θύμα, η αρχή επιβολής του νόμου υποχρεούται να του παράσχει εγγράφως πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά του στο πλαίσιο της ποινικής δίωξης και σχετικά με τις οργανώσεις υποστήριξης των θυμάτων και τις υπηρεσίες που παρέχονται από τις εν λόγω οργανώσεις. Η παροχή νομικών συμβουλών αποτελεί επίσης μέρος των υπηρεσιών αυτών.

Σε ποιες περιπτώσεις το ποινικό δικαστήριο θα απέρριπτε ή θα αρνούνταν να αποφανθεί επί της αξίωσής μου κατά του δράστη;

Εάν από τη διεξαγωγή αποδείξεων δεν προέκυψε καμία βάση για την αναγνώριση ευθύνης για αποζημίωση ή εάν για τη λήψη απόφασης σχετικά με την ευθύνη για αποζημίωση απαιτούνται πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία που υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για την ποινική δίωξη.

Μπορώ να ασκήσω ένδικα μέσα κατά μιας τέτοιας απόφασης ή να επιδιώξω άλλα μέσα έννομης προστασίας/ικανοποίησης;

Ναι, το θύμα μπορεί να ασκήσει ένδικα μέσα κατά της εν λόγω απόφασης σε σχέση με την αξίωση αποζημίωσης.

Εάν τα ένδικα μέσα του θύματος δεν καρποφορήσουν, το θύμα μπορεί στη συνέχεια να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης απευθείας κατά του δράστη ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

Κάθε πρόσωπο το οποίο υπέστη βλάβη της υγείας λόγω εκ προθέσεως εγκλήματος βίας ή ηθική βλάβη λόγω ορισμένων εγκλημάτων κατά της ελευθερίας και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας ή του εγκλήματος της βάνουσης μεταχείρισης οικείου προσώπου ή προσώπου που τελεί υπό την επιμέλεια του δράστη μπορεί να ζητήσει αποζημίωση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Τα θύματα τέτοιων εγκλημάτων δικαιούνται αποζημίωση ακόμη και αν η δικαστική απόφαση, η διάταξη επιβολής ποινής ή άλλη σχετική απόφαση δεν έχει ακόμη εκδοθεί ή καταστεί τελεσίδικη, υπό την προϋπόθεση ότι τα πορίσματα της ανάκρισης ή της προανάκρισης που έχουν διεξαχθεί μέχρι στιγμής δεν δημιουργούν εύλογες αμφιβολίες σχετικά με την τέλεση πράξης που συνιστά έγκλημα βίας και προκάλεσε στο θύμα βλάβη της υγείας. Μετά την υποβολή της αίτησης, το Υπουργείο αξιολογεί κατά πόσον τα πορίσματα της ανάκρισης εγείρουν αμφιβολίες σχετικά με τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, δεν μπορεί να χορηγηθεί αποζημίωση. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί εκ νέου, εφόσον δικαιολογείται, για παράδειγμα, εάν υπάρχει καθυστέρηση στην ανάκριση.

Αν το δικαστήριο μου επιδικάσει αποζημίωση, πώς μπορώ να διασφαλίσω ότι η απόφαση θα εκτελεστεί κατά του δράστη και τι βοήθεια μπορώ να λάβω για να το διασφαλίσω αυτό;

Εάν ο δράστης δεν εκπληρώσει οικειοθελώς τις υποχρεώσεις του όπως διατάχθηκε από το δικαστήριο στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, το θύμα λαμβάνει εκτελεστό τίτλο μόλις η απόφαση του δικαστηρίου καταστεί εκτελεστή, βάσει του οποίου μπορεί να εκτελέσει την απόφαση κατά του δράστη στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής είσπραξης. Στις περιπτώσεις αυτές, το θύμα μπορεί να ζητήσει νομική συνδρομή από δικηγόρο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/02/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.